

[Carl P. Jensen.]

har presset priserne ned i et prisleje, der har betinget ministeriets godkendelse, men hvor private byggeselskaber uden videre har fordoblet deres tilbud. Og hvad har resultatet så været? Ja, det er det problem, Arbejdsmarkedsrådet gør opmærksom på.

Man gør opmærksom på, at denne udvikling af det private byggeri, så længe der er et betydeligt efterspørgselspres efter boliger, vil bevirke en opskrining af omkostningsniveauet, der ikke nu kan modvirkes af huslejenævnets kontrol. Man siger videre, at man i øjeblikket — og det er et notat fra Arbejdsmarkedsrådet af 27. januar — regner med, at huslejen i det under opførelse værende sociale byggeri vil komme til at andrage 40-45 kr. pr. m² eksklusive huslejetilskud, medens de huslejer — tallene er ikke mine, men Arbejdsmarkedsrådets sekretariats — der opgøres for det private byggeris vedkommende, andrager 60-100 kr. pr. m². Hvis dette byggeri eller boliger til liebhavere, boliger til dem, der ville og kunne betale denne leje, så kun var af begrænset omfang, ja, så var alt i orden, for de mennesker, der har lyst i den retning, skal også være her. Men der har været tale om en voldsom udvikling i dette byggeri, som ingen, heller ikke her i det høje ting, snarere tværtimod, har kunnet forudse.

Pr. 1. oktober 1959 var byggeri af den art i forhold til samme kvartal i 1958 steget med 149 pct. Ser vi på 3. kvartal i 1959, udgør stigningen 202 pct. i forhold til samme kvartal i 1958. Samtidig var der en tilbagegang i det almennyttige spekulationsfri byggeri, det vil sige netop det byggeri, som en stor part af befolkningen kunne betale, selv om det er mere end dyrt nok. Men det er netop byggeri af denne art, der giver mulighed for den oprykning, der kunne frigøre en del af de store lejligheder i den relativt billige og ældre boligmasse, d. v. s. boliger, der kunne overtages af dem, der ikke kan betale den dyre leje selv i det statsstøttede byggeri.

Jeg ved, at ca. tre femtedele af det private byggeri består af ganske små lejligheder ligeligt fordelt mellem et- og to-værelses lejligheder. Jeg gad vidst, om de, der flytter ind her, ikke gerne ville have en endnu større lejlighed, eller om de gør det

af trang og lyst til at bo i det private byggeri til den leje, der kræves.

Når man i en radioudsendelse arrangeret af KU den 11. marts, endda med titlen „Den sunde fornuft“, lader en af de medvirkende erklære, at samfundet lægger de unge hindringer i vejen for at stifte hjem ved at bygge lejligheder til 500 kr. om måneden plus et meget stort indskud, så kan man jo ikke rigtig forlige sig med den sunde fornuft i denne kritik, når årsagen netop er den liberalisme, som man er så glad for i KU.

I Arbejdsmarkedsrådets henvendelse, der blev citeret af den højtærede minister, har man da også peget på den risiko, en fortsat udvikling i så henseende indebærer. Man har klart givet udtryk for det betænkelige i, at dette, som man siger, luksusbetonede byggeri fortrænger boligproduktionen for den almindelige befolkning, d. v. s. den type boliger og til den leje, som er af betydning for sikring af erhvervslivets ekspansion.

Selv om denne bemærkning måske ikke er det primære i rådets henvendelse, tror jeg, det tæller med i overvejelserne af rådets henstilling om, at boligministeren gør brug af lovens § 2, stk. 3. Det er i denne forbindelse, man angriber regeringen for at have manglende oversigt, men det forekommer mig, at denne kritik indeholder en god portion bagklogskab. Den højtærede minister har redegjort for den byggeaktivitet, der var fremmet med statsstøtte. Jeg vil skønne, at hovedparten af dette byggeri er byggeri, som selv ikke oppositionen ville have lagt hindringer i vejen for, nemlig erstatningsbyggeri til saneringsramte. Ville man have hindret dette? Tror man, det private byggeri til 65 kr. pr. m² kunne have løst denne opgave? Så er der byggeriet ved Lindøværtet og de 3 400 kap. V A huse, der formentlig ville være blevet bygget under alle forhold, de 1 800 parcelhuse for mindrebemidlede, som meget ofte udføres i områder, hvor ikke andet byggeri finder sted. Tilbage bliver så godt 6 000 lejligheder, som tilmed blev igangsat under hensyntagen til den kommende vinter.

Igangsættelsen af alt dette er sket under indtryk af den vurdering, man havde af situationen på det tidspunkt, man gav dette tilsagn, et tidspunkt, hvor ingen —